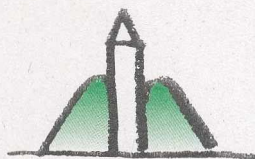

Lipnica

MORAVSKE TOPLICE

OBČASNI INFORMATIVNI LIST

Občina Moravske Toplice

UVODNIK

Prva jesenska številka Lipnice je izšla na desetih straneh.

Osrednji članki so posvečeni trem temam:

- teritorialnemu okviru občine (župan razmišlja o pobudah, ki naj bi spremenile meje sedanje občine),
- zgodovini in sedanjemu položaju vinogradništva v občini,
- počitniški dejavnosti mladih.

Podrobno predstavljamo vsebino letošnjega Košičevega tedna, pa tudi zaplete ob ustanovitvi vzgojnovarstvenega zavoda v občini Moravske Toplice.

Ob kritičnem razmišljanju o razvojni usmeritvi zdravilišča Moravske toplice skušamo za-
beležiti še vse drugo, kar se je v občini dogajalo ob koncu po-
letja na področju kulture, športa
in spominskih obeleževanj.

URADNE URE

Obveščamo vas, da občinski urad na Kranjčevi 3 v Moravskih Toplicah posluje za stranke:

ob ponedeljkih od 7.30 do 14.30 ure,
ob sredah od 7.30 do 15.30 ure in
ob petkih od 7.30 do 13.30 ure.

Prosimo, da pri urejanju svojih zadev upoštevate navedene uradne ure.

Dobili smo dodatne telefonske številke:

48 820 (urad občine)
48 940 (turistična pisarna)

OBČINA OSTAJA ZA ZDAJ V ISTEM OKVIRU

Po sprejemu Zakona o ustanovitvi občin in določitvi njihovih območij v letu 1994 – na osnovi tega zakona je nastala tudi občina Moravske Toplice – je bilo veliko govora o tem, da občina nima veliko možnosti ostati v istem okviru oziroma da je potrebno računati s tem, da se bo teritorij občine zmanjšal na račun ustanovitve novih občin ali izločitve dela občine v drugo. Podlaga takšnemu ugibanju v javnosti so bile predvsem referendumske odločitve (poizvedovalni referendum), ko se je večina občanov v takratnih KS Martjanci, Bogojina in Prosenjakovci zavezala za lastno občino. Za sedanjo občino Moravske Toplice so se takrat odločili poleg občanov KS Moravske Toplice samo še v KS Tešanovci, kar pa je bilo zaradi številne prebivalcev, ki jih predstavljata ti dve krajevni skupnosti, odločilno pri nastanku sedanje občine.

Res je sicer, da Moravske Toplice nimajo tradicije občine, kot je to primer z Martjanci, Prosenjakovci in Bogojino, kjer so se delovale do leta 1963, ko se je formirala velika občina Murska Sobota, vendar pa je predvsem iz gospodarskega in razvojnega vidika možno najti dovolj razlogov, da je sedež prav v Moravskih Toplicah.

Za lažje razumevanje vsebine delovanja novih občin in s tem povezanega smisla obstoja takšne občine moram v nekaj stavkih opisati sistem financiranja občin, ki se mi zdi tudi zdaj, podobno kot takrat, ko sem kandidiral za mesto župana te občine, bistvenega pomena za odgovor na vprašanje, ali je občina sposobna nositi svoj razvoj ali ne.

Vse občine v Sloveniji imajo sistem financiranja preračunan v delu zagotovljene porabe na število prebivalcev v občini – tako imenovano glavarino – katere obseg v tem trenutku ni odvisen od gospodarske moči občine, saj denar zagotavlja državni proračun v obliki dopolnilnih sredstev. S temi viri imajo vse občine zagotovljena sredstva za delovanje uprave in občinskih organov, stroške šolskega sistema, ki se financira iz občinskega proračuna (del materialnih stroškov), za pokrivanje stroškov razlike ekonomske cene delovanja vrtcev (po številu otrok), sredstva za delovanje reševanja zaščite in požarnega varstva (v minimalnem obsegu), sredstva za plačila na področju sociale (predvsem pokrivanja stroškov za občane, ki so v različnih domovih), sredstva za osnovno financiranje kulturnih in športnih društev v občini (minimalna sredstva) in del sredstev za vzdrževanje komunalnih objektov (predvsem košnja in zimsko vzdrževanje cest).

Ko občina pokrije vse te potrebe, ki so izračunane po merilih resornih ministrstev, ji ne ostane nič ali v naši občini približno 10% sredstev za investicije, če seveda pri tem ne upoštevamo, da tudi teh sredstev v ministrstvih niso predvideli za ta namen, temveč za pokrivanje drugih stroškov na področju javne porabe v občini, ki pa ni strogo predpisana (delovanje društev, obletnice, javna razsvetljava, volitve na krajevni ravni ...). Iz tega sledi,

da občine dejansko v sedanjem sistemu financiranja ne dobijo nikakršnih sredstev za investicije na področju infrastrukture, kot so ceste, vodovodi, kanalizacija, investicijsko vzdrževanje vrtcev, šolskih, kulturnih, športnih, krajevnih, gasilskih in drugih objektov in opreme. Prav tako pa tudi ni zagotovljenih sredstev za kreditiranje malega gospodarstva in obrti in sredstev za regresiranje in subvencioniranje na področju kmetijstva.

Vse to pa pomeni, da se je potrebno – ob velikih pričakovanjih ljudi, občanov na področju investicij in pri subvencijah v kmetijstvu (zaradi razmer, ki vladajo v kmetijstvu) ter pri kreditiranju drobnega gospodarstva, kmetijstva, obrti in na stanovanjskem področju – znanji, tako kot se pač kdo znajde pri zagotavljanju dodatnih virov. V prvi vrsti gre pri tem za lastne možnosti, ki smo jih v naši občini poiskali v turistični taksi, komunalni taksi za novogradnje, delu sredstev od plačil spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, letos tudi delno iz presežkov po delitveni bilanci stare občine in predvsem z velikim angažiranjem celotne uprave in lastnim poznavanjem problematike pri pridobitvi sredstev iz državnega proračuna.

Ker sem se tudi osebno maksimalno angažiral v teh skoraj dveh letih delovanja te občine pri tem, da je lahko občinski svet sprejel vrsto odlokov in sklepov, ki so že zdaj močno vplivali na izhodiščne možnosti naše občine pri zagotavljanju dodatnih virov in pri delovanju na vseh področjih javnega življenja, kar je seveda v občinskih pristojnosti, sem prepričan, da je možnost razvoja naše občine v teh okvirih, kot je danes, največja (oz. optimalna) za vsa področja občine. Pri tem pa imam stalno v zavesti, da je potrebno razvoj naše občine graditi z enakomernim razporejanjem sredstev na vsem območju občine, čeprav je to ob zelo velikih potrebah na vseh področjih zelo težko, če ne že vsajh skoraj neizvedljivo. Zato je toliko bolj pomembno vsaj v tem trenutku, ko ni urejeno financiranje občin v državi, kot bi moralo biti, da se del sredstev za investicije zbira tudi s samopriskrbi občanov in delno lastno udeležbo občanov pri posameznih večjih projektih širšega pomena (kanalizacije, čistilne naprave, vodovodi, vaške ceste...).

Ker je pred nami v naslednjem obdobju sprejem dveh zelo pomembnih dokumentov, prostorskega plana z vsemi urbanističnimi zasnovami in rešitvami ter strategije razvoja občine na vseh področjih, je toliko bolj pomembno, da poznamo trajnejše okvire – tudi teritorialne – občine, da bi lahko smelo pripravili dokumente, ki so lahko za vsako področje odločilnega pomena za nadaljnji razvoj kraja in celotnega okolja ter s tem povezane možnosti ustvarjanja lastnega dohodka v tem

Ker se v javnosti pojavlja vrsta ugibanj, spraševanj in včasih že povsem nesmiselnih izkripljanj vsebine pobude KS Bogojina, celotno besedilo pobude objavljamo v obliki, ki jo je prejel svet občine Moravske Toplice.

Urednik

okolju. Zato je dobro, da se tudi teritorialna komponenta členitve občin počasi končuje – tako vsaj izgleda v tem trenutku, ko vemo, da so se v naši občini krajani KS Prosenjakovci in KS Motvarjevci na zborih občanov v vseh vaseh odločili, da nimajo želje po lastni občini in da so tudi v Norsincih zenkrat sicer na svetu krajevne skupnosti sprejeli odločitev, da umikajo svoj zahtevek po izločitvi iz naše občine. Ostala pa je še vedno vloga KS Bogojina, ki je bila sicer sprejeta v maju letošnjega leta na svetu takratne KS Bogojina; takrat je

KRAJEVNA SKUPNOST
BOGOJINA
Bogojina 18a
9222 Bogojina

Številka 4456
Datum 17.09.1996

Svet občine Moravske Toplice
Krajevna 3
9226 Moravske Toplice

Z A D E V A: Vloga za ustanovitev občine Bogojina

Sploštevani,

glede na dopis Vlade Republike Slovenije – Službe za reformo lokalne samouprave – z dne 6.9.1996, št. 1090/96-SV, obnavljamo našo vlogo za ustanovitev občine Bogojina na področju KS Bogojina in KS Filovci, znotraj zdajšnje občine Moravske Toplice. Našo prvo vlogo smo Vladi Republike Slovenije poslali namreč že 27. maja tega leta.

Utemeljitev naše vloge

Na referendumu 24.05.1994 smo se občani takratne Občine Murska Sobota, točneje takratne KS Bogojina, z 80,2% udeležbo in 75,9% "ZA" odločili za občino Bogojina. Po zakonu o lokalni samoupravi smo imenovali skoraj vse predpisane kriterije, razen zadostnega števila prebivalcev (razen 1600 prebivalcev), vendar ob spletu še drugih okoliščin, ki so spremljale reformo lokalne samouprave, v svojih priložnostih nismo uspeli.

Ker proces preobrazbe še toče in ker v obeh prej omenjenih krajevni skupnostih še vedno vztrajamo pri zahtevi po svoji občini, vas prosimo za ustanovitev občine Bogojina. Čeprav predpisane števila prebivalcev ne dosegamo (po drugem odstavku 13.a člena Zakona o lokalni samoupravi), smo v preteklosti že dokazali, da si znamo na prostoru, kjer živimo, sami zadovoljiti gospodarske, kulturne in osnove potrebe. To dokazuje tudi infrastruktura urejenost naših štirih vasi – Bogojina, Filovci, Ivancic in Bukovica.

Našo vlogo utemeljujemo z naslednjimi argumenti:

1) Kraj Bogojina je eden najstarejših krajev v Prekmurju. Prvič je omenjena leta 1208 kot Bogina (nekateri znanstveniki zapis berejo kot Bogma) in bo potemtakem čez dve leti praznovala 790-letnico prvega zapisa svojega imena. Je sedež župnije v katero spada poleg še prej omenjenih štirih vasi še vas Strehovci. Ima bogato venko in kulturno zgodovino. Bogojina je dala Prekmurju in Sloveniji pomembne osebnosti, tako npr. prvega prekmurjskega poveljnika pisa Jožefa Količa (1788 – 1867), publicista in graditelja Plečnikove cerkve Ivana Baso (1875 – 1931), pesnika, publicista in sedanjega "porabskega Čedermaca" Ivana Campinca (1912), naribanega poznavca škola dr. Jožefa Sineja (1922) in druge.

2) Bogojina, kjer naj bi bil sedež nove občine je tudi pomembno kulturno središče. V njem dobro dela KUD "Jožef Količ" Bogojina, knjižnica, mešani pevski zbor in dekletski oktet Talia. Vsako leto v bogojinski in filovški KS tudi prirejamo vsakšno kvalitativno predvidno pod skupnim imenom "Količev teden kulture". Leto je bil že osmi po vrsti (kot prilogo prilagamo brošuro, ki smo jo izdali ob tej priložnosti).

Zgodovinsko, kulturno in turistično pomembnost kraju Bogojina, župniji Bogojina in tako tudi občini KS daje že prej omenjena župnijska cerkev Gospodovga vseobhoda, imenitna arhitekturna in umetniška stvaritev slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika, zgrajena v letih 1925 – 1927, ki predstavlja enega najlepših sakralnih spomenikov na Slovenskem in širše.

3) Bogojina je tudi lokalo središče. V njej je namreč časovna šola z 225 učenci, njena šolski okoliščini pa "pokriva" 10 vasi. Šolski prostor je leta star 35 let, telovadnica pa je čisto nova (odprli smo jo lanske leto). Šola ima knjižnico, večnamenski prostor, dobro opremljene učilnice, tudi s sodobno učno tehnologijo id.

4) Bogojina (in kraji, ki jo obdajajo) pomeni tudi v venkem in nacionalnem pogledu nekakšen otok v pokrajini:

a) v venkem zaradi tega, ker je že prva vas zahodno od nje – to so Tešanovci – večinoma evangeličanska,

b) v nacionalnem pa zato, ker je že prva vas zahodno od župnije Bogojina – to je Dobrovnik – po narodnosti sestavi prebivalstva madžarska.

5) Bogojina pa je menzajdice bila v 50. letih občina, v katero so poleg nje same še spadale vasi: Filovci, Ivancic, Bukovica, Strehovci, Motvarjevci in Čikečka vas.

Zaradi vsega, kar je bilo povedano v prejšnjih petih točkah, predvsem pa zaradi tega, ker smo prepričani, da bomo znali šteti in delati v svoji občini, prosimo, da naš prošnji ugodite in da z Vaše strani sprožite postopek za ustanovitev Občine Bogojina.

Za delo in skrb z nami se Vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo!

S spoštovanjem!

Predsednik KS Bogojina:
Martin Horvat

BOGATI DNEVI KULTURE

Krajevni skupnosti Bogojina in Filovci sta letos že osmič pripravili Košičev teden ali – kot smo ga v začetku imenovali – Košičeve dneve kulture. Tokrat smo se pripravljenci prvič izneverili tradiciji, saj prireditve niso bile posvečene kaki pomembni osebnosti z našega področja, temveč naši najpomembnejši umetniški stvaritvi – **bogojinski župnijski cerkvi** oziroma njenemu jubileju – 70-letnici (zgrajena je namreč bila v letih med 1925 in 1927, blagoslovljena pa 29. avgusta 1926).

Teden se je začel z **Malo lončarsko delavnico** v soboto, 24. avgusta, in bil sklenjen s **slovesno akademijo in sv. mašo** v nedeljo, 1. septembra. Pravzaprav je lončarska delavnica uspešno potekala že vse dni do sobote, ko je z Lončarsko nočjo v Filovcih doživela svoj vrh; njen konec je potemtakem pomenil uradni začetek VIII. Košičevega tedna.

Ocenjujem, da je tudi letošnji bil uspešen, dober. Obiskovalci so bili zelo zadovoljni z igro **Pričarani ženin**, ki jo je v Ivancih in na Bukovnici prikazalo KUD F. S. Finžgar iz Žižkov, zanimivi sta bili predavanji **dr. Jožeta Magdiča o alkoholizmu** in **inž. Janija Gönca o redu gradiščansko-panonskih vitezov vina** v petek zvečer v Bogojini na t.i. **Večeru vina in cvetja**, na katerem so bila podeljena tudi priznanja najbolje ocenjenim vinom in najlepše urejenim balkonom ter oknom na naših domovih. Kvalitetna je bila **nedeljska proslava na osnovni šoli v Bogojini**, ko smo se spomnili 35-letnice gradnje (predvsem sta prisotne s svojima nastopoma navdušila bivša učenca te šole – Marjana Zelkova in Branko Keršič, odlični pa so bili tudi zdajšnji učenci – telovadci in drugi), sam vrh kvalitete in lepote pa je

pomenil **koncert Komornega orkestra Mendelssohn Strings iz Veszprema** na Madžarskem, ki je obiskovalce v Plečnikovi cerkvi navduševal z Vivaldijevimi Letnimi časi, Tartinijevimi ozir. Kreislerjevimi Vražjim trilkom in drugimi skladbami, skratka – s kvalitetno izbranim programom in odlično izvedbo v prelepem in akustičnem prostoru.

Kljub temu, da zanj ni bilo takega zanimanja, kot smo organizatorji pričakovali, je prevladalo mnenje, naj bi podobne glasbene prireditve ob prihodnjih Košičevih tednih postale tradicionalne.

Foto: D. ŠTAMBERG

Ta prireditev je bila tudi humanitarnega značaja (stroške zanjo so prireditelji pokrili s sponzorskimi sredstvi, medtem ko je izkupiček od prodanih vstopnic šel za popravilo ostrejša na cerkvi); taka je bila tudi slikarska kolonija članov Društva LIKOS Murska Sobota, ki so svoje slike na temo Plečnikove cerkve vse dni Košičevega tedna razstavljali v dveh veroučnih učilnicah. Razstava je bila prodajna, izkupiček od prodanih del pa bo šel (tako kot pri koncertu) za prepotrebno obnovo cerkve.

Vse dni Košičevega tedna pa je bila v istem prostoru odprta še ena razstava, ki je imela zgovoren naslov – **Arhitekt Jože Plečnik in župnijska cerkev Gospodovega vnebohoda**. Prikazovala je Plečnikove načrte za stavbo, korespondenco med arhitektom in župnikom Bašo, fotografski material in drugo. Najbrž je bila »križva«, da je dan po otvoritvi, to je na ponedeljkovi (26. avg.) okrogli mizi z naslovom **Plečnik in njegova arhitekturna stvaritev v Bogojini** ob bogati razpravi prišlo do več idej, in sicer, naj bi v Bogojini nastala stalna razstava »Plečnik v Prekmurju«, naj bi temu znamenitemu Slovencu nekje ob cerkvi postavili v zahvalo doprsni kip in naj bi njegovo in našo cerkev na severni in zahodni strani obdajalo samo cvetje, lepo rastlinje, nekaj tako lepega, kot je ona sama (arboretum).

Ob VIII. Košičevem tednu pa smo pozornost posvetili tudi **dve-ma materialnima pridobitvama** – odprli smo asfaltno cesto v Bogojini, ki pelje skozi del vasi in povezuje dva bregova, zasajena z vinsko trto, in blagoslovili obnovljeno kapelo v Filovcih. Vse prireditve, ki jih je ob letošnjem Košiču bilo dvanajst, pa je »mapovedala« brošura. Ta je poleg programa prinesla celo vrsto zanimivih prispevkov, največ takih, ki so govorili o Plečniku ali njegovi umetnini.

O njihju pa smo najverjetneje razpravljali še naslednje leto, ko bo minilo 40 let, kar je ta slavni slovenski arhitekt umrl. Na sklepni slovesnosti, ki sta se je udeležila celo minister za kulturo Republike Slovenije dr. Janez Dular in domačin škof dr. Jožef Smej, je bilo namreč povedano, da bo IX. Košičev teden posvečen mojstru Plečniku.

Jože VUGRINEC

KS vključevala tudi naselje Filovci, ki pa je v tem času že samostojna KS. Ker je vloga KS Bogojina v zadnjem času precej popestrila dogajanje v našem okolju, si dovolim, da jo komentiram v smislu sklepa občinskega sveta. Ta je ob obravnavni vloge KS Bogojina za ustanovitev lastne občine na območju naselij Bogojina, Ivanci, Bukovnica in Filovci sprejel stališča, ki jih tudi sam podpiram.

Vsebinska teha stališč je, da je popolnoma legitimna pravica krajanov teh naselij v KS Bogojina, da si prizadevajo za ustanovitev lastne občine, saj je to ustavna pravica, ki je ne more nihče nikomur kratiti. Večina ljudi, verjetno tudi ljudi, ki živijo na območju KS Bogojina, pa moti navajanje enega od pomembnih razlogov za ustanovitev občine – verska in nacionalna različenost, kot se izražajo avtorji tega pisma oz. vloge. Ker živimo na tem območju ljudje več nacionalnosti in veroizpovedi, smo prepričani, da takšen »razlog« ne sodi v sodoben čas, v katerem, na žalost, še

vedno tudi v naši bližini ravno zaradi takih razlogov divjajo strašne vojne. Prepričan sem tudi, da se ne bomo vračali v mračne dni preteklosti, ker je življenje, ki ga živimo danes tako enaki in mogoče v čem tudi različni, kot smo, zelo mirno in v čast slehernemu, ki ga zna takega tudi uživati. Na občinskem svetu je bilo zavzeto tudi stališče, da je v primeru ustanovitve nove občine na območju KS Bogojina veliko vprašanje šolskega okolisa, saj je sedaj osnovna šola v Bogojini centralna šola občine, ki jo obiskuje pretežni del učencev iz KS Tešanovci in KS Moravske Toplice. To pa bi pomenilo, da bi bilo verjetno nujno izgraditi novo šolo v občini Moravske Toplice, kar je ob dejstvu, da je bogojinska šola bila dograjena v lanskem letu za potrebe otrok tega velikega šolskega okolisa precej vprašljivo, tudi zaradi visokih sredstev, ki bi jih bilo potrebno iskati na državni ravni.

V nadaljevanju svet tudi ugotavlja, da vloga ni podpisana s strani KS Filovci kot ene-

ga od konstitutivnih elementov nove občine, kar lahko pomeni, da se člani sveta KS Filovci in predvsem občani Filovec več ne strinjajo s prvotno pobudo, ki so jo podprli v okviru enotne krajevne skupnosti.

Po informacijah iz medijev je komisija državnega zbora za področje lokalne samouprave odločila, da se v tem trenutku ne nadaljuje postopka za ustanovitev občine Bogojina, ker območje ne izpolnjuje pogojev, ki jih zahteva zakonodaja (število prebivalcev, banka, zdravstvena postaja).

V skladu s tem in ob osebnem občutku, da se krajanje ne zavzemajo več za lastno občino tako močno kot na referendumu 1994. leta, želim in upam, da bomo vsi zmogli dovolj dobre volje, da ob pomoči krajanov teh naselij naredimo v tem okolju v razvojnem smislu toliko, da bodo tudi tisti, ki še dvomijo, to občino dokončno sprejeli za svojo.

Feri CIPOT, župan

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah v zadnjem času pridobivajo na pomenu. Današnji položaj v kmetijstvu in vedno manjše možnosti za zaposlitev izven kmetije vzpodbujajo mnoge, da začnejo razmišljati o možnostih dodatnega prihodka.

Dopolnilna dejavnost je vsaka pridobitna dejavnost, ki jo kmet opravlja poleg svoje osnovne kmetijske dejavnosti v dogovorjenem, omejenem obsegu, ki naj ne bi presegal osnovne kmetijske dejavnosti.

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji so:

- turizem na kmetiji (stacionarni, izletniški),
- domača obrt,
- predelava kmetijskih pridelkov,
- direktna prodaja pridelkov in izdelkov.

Ste tudi vi pomislili na to, da bi ponudili svoje pridelke v drugačni obliki? Imate voljo za sušenje sadja, peko domačega kruha, peciva? Želite ponuditi domačo šunko ali klobase, izdelovati sir?

Premišljujete o tem, da bi bili izdelki domače obrti zanimivi tudi za turiste, ali menite, da se še vedno najde kaj, česar ni v našem okolju, pa bi lahko ponudili gostom, npr. jahanje?

Če razmišljate o tem, nas pokličite ali se oglasite pri nas.

Glede na zanimanje se bomo skupaj s Kmetijsko svetovalno službo pogovorili o vsem, kar vas zanima.

Skupaj bomo obiskali kmetije, ki se že ukvarjajo s tem.

Oglasite se na Upravi občine Moravske Toplice in nam zaupajte svoje ideje.

Martina VINK KRANJEC, dipl.inž.kmet.

foto: JAZA POLJICE

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE KOT RAZVOJNI DEJAVNIK V OBČINI

Ne vem sicer, ali je naslov članka pravi, vsaj v tistem delu, ki daje bistveni poudarek vsebini »razvojni dejavniki«. Ker pa želim ravno o tem zapisati nekaj misli, ki so v okolju vedno bolj prisotne, ko govorimo o razvoju

občine predvsem v smeri turizma, kjer je zdravilišče najpomembnejši dejavnik, je naslov dovolj močan argument, da večina od vas, bralcev in občanov, dobi vtis o stanju v tej zvezi.

Ko je bila ustanovljena občina z istim naslovom, kot ga imata naselje in zdravilišče v naselju, sem bil prepričan, da je to predvsem velika reklama za zdravilišče, saj občina sama po sebi ne rabi reklame, saj se ne prodaja in ne opravlja storitev za trg. Se pa o njej veliko piše in če je naša politika naravnana v pravo smer, je pričakovati, da se bo slišalo o njej še veliko več.

Takšna pričakovanja so se – moram priznati – zelo hitro razblinila, saj je vodstvo zdravilišča vedno bolj prepričano, vsaj po zadnjih dogodkih sodeč, da je ta občina lahko pri njihovem snovanju »razvoja« samo kamen spotike, ker zahteva več reda na področju prostorskega planiranja, komunale..., kar pa pomeni, da vseh stvari ni več mogoče reševati po domače, saj so tu odloki in sklepi, ki zavezujejo slehernega, ki živi in dela na tem območju, tako kot velja to za vse druge dele Slovenije, kjer že uresničujejo bistvo lokalnega sistema.

Tako smo na odboru za gospodarstvo in turizem (seje se kljub vabilu ni udeležil nobeden od vodstvenih delavcev zdravilišča) in večkrat tudi na občinskem svetu izrazili dvom o pravilnosti razvojne strategije zdravilišča, ki zanemarja dnevne goste

– to so predvsem domači gostje, ki so največji potrošniki zunajpensionske ponudbe. Zato tudi nismo zadovoljni s pristopom zdravilišča, da na lokaciji, ki ni najboljša (gledano prostorsko), začneja gradnjo apartmajskega naselja, ki po izjavah vodstva ne bo prineslo okolju nobenega dodatnega delovnega mesta. Hkrati se zanemarja izgradnja bazenskega kompleksa, ki bi ob nekoliko bolj sprejemljivih cenah za povprečnega človeka, ta si take draginje ne more privoščiti, bil se kako koristen, saj bi si tudi manj premožni in prav tako željni in potrebni kopanja privoščili zdravilno vodo, ki je tudi ali predvsem njihovo – naše bogastvo narave.

V občinskih organih ugotovljamo, da je pristop k investiranju popolnoma drugačen, kot se odločajo strategiji turistične ponudbe v drugih zdraviliščih okrog nas. Preprost pogled ali obisk v bližnjih zdraviliščih pokaže, da so se turistični delavci vsepovsod odločali za povečanje bazenskih kapacitet (Radenci, Banovci...), saj jim največ zaslužka prinaša ravno zunajpensionska ponudba. Da je to res, se da videti iz bilance dnevnih obiskov »našega« zdravilišča, ki jo lahko sestaviš sam, brez statistik, če se nekajkrat dnevno mudiš v tem okolju. Res je sicer, da dokler ne bo

dokončan postopek lastninjenja – o katerem ne bi v tem trenutku izgubljal besed, bi pa se dalo kaj napisati – ni možno pričakovati, da bi sklad za razvoj, ki je pretežni lastnik podjetja, kakorkoli reagiral na take odločitve vodstva, saj sklad ne vplaga veliko svojih moči in energije v podjetja, ki tekoče ne ustvarjajo izgube in so v njegovi lasti, ker jih preveč potroši pri velikih slovenskih zgubaših.

Tako seveda ostaja vedno več dilem, ki se v okolju postavljajo kot čudne odločitve vodstva zdravilišča, od zapiranja gostov za elektronske zapahe, medtem ko je sodoben gost željan vedno bolj spoznavati okolje – in to okolje dejansko nudi dovolj zanimivosti in možnosti – do najnovjših težav, ki se vedno znova postavljajo v ospredje, ko govorimo o osnovni infrastrukturi, kjer zdravilišče ne želi sodelovati v skupnem reševanju nujnih zadev.

Ali potem ostane sploh še kaj razvojnih komponent, ki bi jih lahko pripisali v dobro zdravilišču. Zdravilišče, hvala bogu, drzijo na visokem nivoju ljudje, ki so v njem zaposleni, pa žal nimajo dovolj moči, da bi sami opozorili na dejstva, ki jih poznajo že tudi vrabci na strehi.

Feri CIPOT, župan

VINOGRADNIŠTVO NA OBMOČJU OBČINE NEKOČ IN DANES

Občina Moravske Toplice leži na območju vzhodnega dela Goričkega, kjer se nad pleistocensko teraso, ki se vleče od Cankove in konča v Bogojini, dvigajo prvi južni gorički bregovi (Filovci, Bogojina, Tešanovci, Moravske gorice, Andrejci, Sebeborci).

Območje občine ima po talnih in klimatskih pogojih in tudi po izgrajeni infrastrukturi idealne možnosti za nadaljnji razvoj vinogradništva. Vendar najprej pogledjmo, kako je bilo vinogradništvo razvito v preteklosti.

Prvi pisni podatki o vinogradih na Goričkem so iz leta 1627. Vinogradi so bili vseskozi okoli cerkva, kmetje so morali poleg rednih in izrednih dajatev opravljati tudi vsa dela v cerkvenih vinogradih. Viri navajajo, da je imela soboška cerkev vinograd na sebeborskem bregu, katerega del, vreden 22 R., sta cerkvena ključarja Szabo Gyurko in Moravscsek Mihael prodala župniji. Isti Moravscsek ga je spet kupil. Predikant Szalaszegi iz Martjanec je leta 1604 prepustil nadarbinski vinograd v Vučji Gomili Gyurku Ferencsaku v obdelavo pod pogojem, da mu bo letno dajal vedro gornine. Od leta 1622 ni nič več dajal in tožba se je končala 1643, ko je bil vinograd vrnjen cerkvi. O tem je nastala tega leta slovensko-kajkavska listina. V Bukovnici, ki so jo opustošili Turki, so plačevali davek tudi z vinom; tako je na primer celi kmet moral plačati 40 pintov vina, po opustošenju pa so dajatve ukinili. Za primerjavo navedimo, da so morali v istem obdobju celi kmetje od podružnice župnije sv. Sebeščana (v Pečarovcih), to so vasi Šalamenci, Vaneča, Moščanci, Dankovci, Mačkovi plačevati 30 pintov vina. Najbolj razvito in zgodovinsko najbolj obdelano pa je območje okoli sv. Benedikta v Kančevcih. Pri cerkvi je bil nadarbinski vinograd za 30 kopačev; leta 1627 ga je imel Pavel Nadasdi. Drug cerkveni vinograd je obsegal dve postati in ga je obdelalo osem kopačev. Kočarji so dajali predikantu po šest pintov vina. Pri poroki so dajali en pint vina. Zanimiva je tudi poezija, ki jo je leta 1792 napisal Simon Čergič, župnik v Dolencih. Pesem je poslal Miklošu Kuzmiču. Prva kitica pesmi pravi takole:

Pojdi enkrat, Muza, na hrib Bedenički,
na strmi breg z vinsko trto prerasi,
na sleme se spusti kleti in nič se ne boj,
potem pa na sredi sobe gospodove mirno obstoj.

Podrobneje poroča o prekmurskem vinogradništvu domačin Jožef Košič v tridesetih letih preteklega stoletja. Najboljša vina naj bi bila v tem času prav okrog sv. Benedikta: kukečko, bokračko, andrejsko, tešanovsko in vršičko (v Bogojini). Evropski sloves pa je prekmursko vino doseglo v petdesetih letih 19. stoletja, ko je bilo na razstavi na Dunaju vino vinogradnika Malačiča, ki

je imel vinograde v Kančevcih in Moščancih, proglašeno za najboljšo vino v Srednji Evropi.

Po prvih katastrskih popisih v letih 1854-1864 je bilo največ površin pod vinogradi v Filovcih in Ivanovcih (4-5 % vseh obdelovalnih površin katastrske občine), v Bogojini, Selu, Kančevcih 3-4 %, v Vučji Gomili, Čikečki vasi, Prosenjakovcih, Središču, Ratkovcih, Bukovnici in Andrejcih pa 2-3 %. Tudi veleposestniki tistega časa so imeli svoje vinograde na tem območju. Tako je imel A. Szapáry iz Murske Sobote 13,20 ha vinogradov na 23 parcelah in sicer v Bokračih, Selu, Dolini, Tešanovcih in Motvarjevcih, N.N. Ritter z Dunaja 5,93 ha na 4 parcelah v Ivanovcih in Andrejcih, J. Zichy iz Moravec 1,72 ha na dveh parcelah v Selu in Vučji Gomili.

Propad vinogradništva se je začel s pojavom oidija in peronospor in trtne uši v letih 1870-1880. Trtna uš je uničila večino vinogradov na Goričkem do leta 1909. Tako so se začele zaradi slabega gmotnega položaja in mačehovskega odnosa države širiti samorodnice. Šmarnico so najprej zasadili na Kobilju, v Bodoncih in Selu, počasi pa je prdrla tudi v druge kraje: v letu 1909 v Vučjo Gomilo, leta 1910 pa v Bukovnico.

Nazadovanje zlahotne trte se je nadaljevalo, saj je zimska pozeba leta 1929 še razredčila vinograde, cepljene na ameriško podlago. Leta 1931 se je pojavila v vinogradih v okolici Martjanec bolezen »bela gniloba«, ki je uničevala takratne sorte laški rizling in belino. Poleg teh sort so gojili še: beli burgundec in zeleni silvanec. Po drugi svetovni vojni so zaradi pomanjkanja sadilnega materiala na Goričkem v glavnem sadili šmarnico. Leta 1958 je bilo na Goričkem 618 ha vinogradov, od tega kar 80 % šmarnice. Ponovni vzpon vinogradništva se je začel v sedemdesetih letih, predvsem z odkupom opuščanih in slabo obdelanih zemljišč na prvih obronkih Goričkega s strani ljubiteljskih vinogradnikov.

Pozitivna stran tega je bila, da so se zemljišča ponovno vzorno obdelovala, krčila se je šmarnica in po vaseh se je začela intenzivneje graditi infrastruktura. »Negativna« plat tega je, da se je zemlja lastniško še bolj razdrobila, mnogo prvostopenjskih vinogradniških leg pa se je

pozidalo z vinskimi kletmi in počitniškimi hišicami. Ta zemljišča so za vedno izgubljena za večje strnjene komplekse vinogradov.

Na območju občine Moravske Toplice je po ocenah kmetijske svetovalne službe v letu 1996 220 ha vinogradov od skupno 600 ha, kolikor ocenjujemo, da jih je na Goričkem. Po posameznih katastrskih občinah je stanje po oceni naslednje: Moravske Toplice 35 ha, Bogojina 30 ha, Tešanovci-Suhi Vrh 25, Filovci 20 ha, Sebeborci 20 ha, Prosenjakovci 15 ha, Ivanovci 9 ha, Kančevci, Selo in Vučja Gomila po 8 ha, Ivanjševci in Fokovci po 4 ha, Ratkovci 3 ha, Čikečka vas, Lončarovci, Središče, Motvarjevci po 2 ha, ostale katastrske občine pa manj kot 2 ha vinogradov. V vseh teh vaseh obstaja še najmanj 200 ha absolutnih vinogradniških leg, ki bi jih bilo potrebno zasaditi s trto, ki bi dajala dodaten vir dohodka marsikateri mladi družini na kmetiji. Trenutno lahko govorimo, da imamo le tretjinsko samooskrbo z vinom, da ne omenjamo možnosti prodaje v okviru vinsko-turistične ceste, ki poteka tudi po območju občine Moravske Toplice in jo bomo predstavili v naslednji številki Lipnice.

Uradno dovoljenje za stekleničenje lastnega vina ima na območju šest vinogradnikov. Tudi letos je nekaj vinogradnikov iz Bogojine, Tešanovec, Suhega vrha in Prosenjakovec sodelovalo na ocenjevanju vin v okviru Kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni z 19 vzorci in doseglo naslednje uspehe: en prvak sorte (od skupno 24 podeljenih), ena velika zlata medalja (od 27 podeljenih), 13 zlatih medalj (od 331 podeljenih) in 3 srebrne medalje (od 404 podeljenih).

Območje občine Moravske Toplice ima idealne možnosti za razvoj vinogradništva in prodaje vina prek turističnih objektov, zato vas, spoštovane občanke in občani, pozivam, da zasadimo vse naše lepe sončne bregove z vinsko trto. Za strokovno pomoč smo vam v kmetijski svetovalni službi vedno na voljo, upamo pa tudi, da bosta država in občina primaknili kakšen tolar k večjim obnovam vinogradov tudi v naslednjem letu.

V trti je življenje!

Ernest NOVAK, dipl. ing. agr.
Kmetijska svetovalna služba

POČITNIŠKE AKTIVNOSTI MLADIH

Do konca letošnjega novembra bodo v občinski dvorani v Moravskih Toplicah na ogled slike in kiparski izdelki udeležencev poletne slikarske kolonije, ki je v začetku avgusta potekala v Domu duhovnosti v Kančevcih. Ta dogodek je izhodišče za podrobnejšo predstavitev vzgojno-izobraževalnih akcij, ki so se na območju naše občine zvrstile v letošnjem poletju. Njihov cilj

je, da na bistveno bolj sproščen in manj obvezujoč način, kot je delo v šoli, zaposlijo mlade v počitniškem času.

Trije dogodki so preseglj lokalno raven: Tabor mladih gasilcev ob Bukovniškem jezeru, Počitniška slikarska kolonija v Kančevcih in Mala lončarska delavnica v Bogojini in Filovcih.

4. TRADICIONALNA MALA LONČARSKA DELAVNICA FILOVCI '96

Sredi avgusta se je na osnovni šoli v Bogojini in v Filovcih zbralo 25 osnovnošolcev iz različnih krajev Pomurja, ki so teden dni spoznavali delo filovskih in tešanovskih lončarjev.

Le-ti so jih seznanili z načini oblikovanja gline na lončarskem vretenu, seveda pa so ob pepelnikih, kozarčkih in vrčkih nastali še premnogi kiparski izdelki – živalske podobe, ornamentika, portreti in drugo.

Udeleženci so izdali zanimiv bilten, svoje bivanje in delo pa na presenetljivo nekonvencionalen način predstavili na zaključni slovesnosti.

Delavnico je pripravil soboški Center Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije in jo izvedel ob pomoči občine in sponzorjev.

Mala lončarska delavnica je uspela. Po tolikih pozitivnih mnenjih in vtisih udeležencev sodeč, lahko samo zaključim, da je delavnica preseгла pričakovanja.

Vrasla se je v slovenski prostor, številni obiski to potrjujejo, potrjujejo pa tudi to, da je program delavnice s svojo večplastnostjo združil v prostoru in času različne strukture.

Petindvajset udeležencev in pet mentorjev z lončarji iz Filovec in Tešanovec so s

foto: Ljudmila SOČIČ

svojo požrtvovalnostjo dokazali, da ni sile in napora, ki ga ne bi bili zmogli, za kar se jim ob tej priložnosti toplo zahvaljujem.

Obenem se zahvaljujem vsem številnim dejavnikom, društvom in posameznikom, ki so k delavnici prispevali svoj delež.

Znak delavnice – okoma otroška posoda v ognju; delavnica je zagorela, se prekalila, njen žar pa naj družji prihodnje rodove.

*Vodja delavnice in avtor programa
Jože GUTMAN*

POČITNIŠKA LIKOVNA KOLONIJA KANČEVCI '96

Kolonijo je organiziral soboški Center za kulturo mladih, strokovno pa so delo skraj 50 udeležencev – osnovnošolcev in srednješolcev iz vse Slovenije – usmerjali akad. slikarji, kiparji in pedagogi Mirko Rajnar, Darko Birsa, Irena Brunec in drugi.

V slikovitem goričkem okolju so nastala zanimiva slikarska dela, med kiparskimi izdelki pa pritegne posebno pozornost šah, ki je skupinsko delo udeležencev kolonije.

...»Pred pričetkom Počitniške likovne kolonije Kančevci 96 smo se dogovorili, da otrok ne bomo pretirano vabili ali spodbujali k delu, saj je vendar čas počitnic, vendar sem bil nad njihovo delovno energijo, voljo do dela in vztrajnostjo do zadnjih dni navdušen.«...

Darko BIRSA

TABOR MLADIH GASILCEV

Gasilsko poveljstvo v občini Moravske Toplice si je v letošnjem letu zadalo obširni delovni program. Poleg množice tekmovalij in proslavitev obletnic društev se je prvič odločilo organizirati pionirski gasilski tabor ob Bukovniškem jezeru. Pobudo za tabor je dal Drago Ivanič, mentor gasilske mladine v občini.

Te zahtevne naloge se je poveljstvo lotilo kot prvo občinsko poveljstvo v Prekmurju, priprave pa so potekale čez celo leto. Tabor je nedvomno pomemben za mlade, ne le kot popestritev v počitniškem času, pač pa predvsem zaradi vzgojnih ciljev in izkušnje življenja v naravi. Dolžnost mentorja in vodstva tabora je, da že zdaj razmišljajo o taboru v prihodnjem letu.

Letošnji tabor je potekal od 2. do 4. avgusta. Najprej je bilo potrebno postaviti šotore in pripraviti prostor, razporediti mlade gasilce po vodih oziroma skupinah.

Nato so se zvrstile športne igre v različnih disciplinah, zabavne igre pa so se končale z družabnim večerom.

Drugi dan je udeležence tabora obiskal g. Janež Čarni, predmetni učitelj zemljepisa in zgodovine na OŠ Bogojina. Mlade gasilce je poučil, kako se orientiramo v naravi, spregovoril je o pomenu topografije in udeležencem tabora predstavil značilnosti Bukovniškega jezera in okolice. Potem so izvedli orientacijski pohod, na katerem so reševali določene naloge.

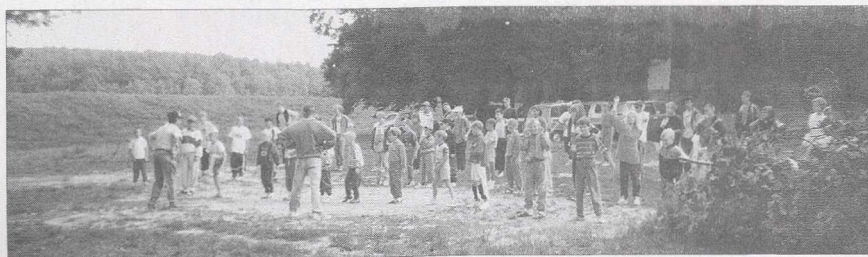

foto: Drago IVANIČ

Sledile so gasilske vaje z orodjem. Tabor so obiskali skavti iz Beltincev. Srečali so se z udeleženci tabora, jim predstavili svoje življenje in delo ter pripravili taborni ogenj. To je bil vrhunec tabora. Obiskali so ga visoki gostje: župan občine Moravske Toplice g. Franc Cipot, predsednik Gasilske zveze Slovenije g. Ernest Eory, poveljnik GZ Murska Sobota g. Jože Pintarič, častni poveljnik g. Franc Gomboc in poveljnik poveljstva občine g. Ludvik Gomboc, pa tudi poveljniki nekaterih društev in starši.

V nedeljo dopoldne so se udeleženci seznanili z vsemi vrstami gasilnih aparatov ter delovanjem aparata S-9. Vsak udeleženec je imel možnost aparat aktivirati in preiskusiti.

Zaključka po kosilu so se udeležili tudi starši udeležencev tabora, ki so prisostvovali razglasitvi rezultatov in podelitvi spominskih diplom, pokalov ter praktičnih nagrad.

V taboru so sodelovali mladi iz tistih gasilskih društev, ki imajo v svojih vrstah že organizirane mlade desetine.

Zanje je bila to nagrada za prizadevnost in uspehe. Takih društev je v občini le nekaj: Sebeborci, Tešanovci, Bogojina, Martjanci in Selo. Slednji se tabora žal niso udeležili.

Naloga vseh gasilskih društev bi morala biti, da organizirajo pionirske enote in s tem skrbijo za prihodnost gasilske organizacije.

ZAPLETI IN TEŽAVE PRI USTANOVITVI ZAVODA VRTCEV OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Po sprejetju občinskega proračuna za leto 1996 smo si v občini zadali pomembno nalogo, povezano z reorganizacijo vrtcev in ustanovitvijo vzgojnovarstvenega zavoda na območju občine. Naloga, ki se mi je v začetku zdela zelo enostavna, je po sprejemu na občinskem svetu nepričakovano postala osrednji problem na narodnostno mešanem območju.

Stvar se je tako zapletla, da oddelka vrtca v Prosenjakovcih nista vključena v Zavod vrtcev občine Moravske Toplice, temveč sta ostala sestavni del osnovnošolskega zavoda Prosenjakovci. In sedaj odgovor na dve ključni vprašanji, ki se porajata, ko prebirate te vrstice:

1. Zakaj sploh nov zavod vrtcev v občini?

Najbolj enostavni odgovor je podan v samem smislu nove lokalne samouprave in zahtev, da se področje varstva in vzgoje otrok v celoti podredi potrebam občin, glede na obstoječe število otrok in v odvisnosti od rasti oziroma padanja števila prebivalcev v okolju.

Drugi zelo pomemben vidik pa je prilagoditev organizacije vrtcev potrebam in zahtevam novih kriterijev, ki so bili sprejeti na tem področju in postavljajo mejno število otrok v oddelku vrtca bistveno nižje kot doslej. Pri tem pa gre predvsem za to, da se lahko vzgojiteljica posveti posameznemu otroku in njegovim posebnim potrebam, ki izhajajo iz raznolikosti in različnosti otrokovih sposobnosti. S tem naj bi predvsem vzgoja in varstvo otrok v vrtcu dosegla višji, kvalitetnejši nivo, ki bo omogočil slehernemu otroku razvoj na osnovi njegovih možnosti. Temu je prilagojena tudi nova zahteva po kvalitetnem, visoko kvalificiranem kadru, ki bo kos tej novi vlogi vrtca.

Nič manj pomemben pa tudi ni vidik stroškov, ki zahteva takšno organizacijo vrtcev, da so ti finančno dostopni staršem in širši skupnosti, v tem primeru občini, ki zagotavlja pretežni del sredstev za delo teh zavodov.

Poleg navedenega je pomembno tudi, da se delo v vseh vrtcih koordinira z enega mesta, kar pomeni: enoten program vzgoje, enak čas delovanja vrtca (odpiranje, zapiranje), enoten program opremljanja in nabave igrar za vse enote vrtca, kar pomeni enake možnosti igre in z njo napredovanje vseh otrok, in enaka načela kadrovanja v vseh vrtcih, kar naj bi bil pogoj za dobro pripravo otrok na šolo, ki se bo v kratkem začela že v šestem letu starosti.

Dalo bi se navesti še nekaj argumentov za odločitev o novi organizaciji vrtcev, s katero pa ne posegamo v samo vsebino programa vrtca. S tem se med drugim namreč omogoči tudi oddelkom v Martjancih in Moravskih Toplicah, da dobijo pravno-formalno obliko (do sedaj je bil martjanski v sestavi soboških vrtcev).

Ob tem pa ne gre pozabiti na nekaj novih delovnih mest, ki se na tak način odpi-

rajo predvsem mladim, ki imajo ustrezno izobrazbo in so brez vsake ali ustrezne zaposlitve – taka zaposlitev seveda ne gre na račun naših občanov, saj se sredstva po kriterijih za plače zaposlenim v teh zavodih zagotavljajo iz državnega proračuna.

2. Zakaj v zavod niso vključeni oddelki vrtca v Prosenjakovcih?

Odgovor na to vprašanje bi bilo sicer potrebno poiskati v drugi sredini ali vprašanje konkretno zastaviti nekaterim članom sveta madžarske narodne skupnosti v občini, pomurske madžarske narodnostne skupnosti, ravnatelju dvojezične osnovne šole v Prosenjakovcih in narodnostni poslanki v državnem zboru.

Dva razloga obstajata, da navajam posameznike, ki so nasprotovali enotnosti in vključevanju vseh oddelkov, tudi oddelkov prosenjakovskega vrtca, v skupni zavod vrtcev v občini.

Prvič: želim poudariti, da se s takšno odločitvijo ne strinja večina v tem okolju živečih ljudi, ne glede na narodnost, saj obiskujejo oddelke vrtca v Prosenjakovcih otroci obeh narodnosti.

Trditev bi se sicer dala preveriti na poizvedovalnem referendumu, vendar sem prepričan, da je bil eden od odgovorov dan na seji sveta KS Prosenjakovci, ki se ne strinja s tem, da ti oddelki niso sestavni del novega zavoda. O mnenju sveta KS Motvarjevci sicer nisem povprašal, vendar pa glede na reakcijo posameznikov, ki so člani sveta, lahko trdim, da je taka tudi volja tega organa.

Drugo zelo pomembno dejstvo je, da pri zavzemanju stališča, ki je bilo sprejeto na seji narodnostnega sveta, posamezniki niso izhajali iz strokovnih in drugih vsebinskih smislov organiziranja enotnega vrtca v občini, temveč iz posplošenih, velikokrat tudi osebnih prepričanj, ki ne vzdržijo nobene kritike.

Ker smo snovalci nove organizacije izhajali iz prepričanja, da delamo v korist in dobro vseh naših otrok, nas seveda tudi široka zasedba na sestanku narodnostnega sveta ni uspela prepričati o nasprotnem. Čas bo pokazal pravilnost naših namer in predlogov.

Sprejetje odloka je sprožilo tudi nujna investicijska vzdrževalna dela na objektih, kjer bodo delovale nove ustanove.

V tem času se končuje investicijsko vzdrževanje in rekonstrukcija novega vrtca v Moravskih Toplicah, ki bo dobil sedež v bivšem farofu v Moravskih Toplicah, kjer bo prostora za dva oddelka vrtca: oddelek

najmlajših otrok, »jasli«, in oddelek otrok nad tri leta starosti.

Zaradi zelo strogih predpisov, ki veljajo za prostore vrtcev, je bilo potrebno temeljito obnoviti zgradbo, ki jo je evangeličanska cerkev v ta namen odstopila občini brezplačno, za kar se ji ob tej priložnosti zahvaljujem v imenu vseh, ki se veselijo te nove pridobitve v občini, pri tem pa mislim predvsem na starše otrok iz tega okolja. Vrtec bo po zagotovitvah izvajalcev del lahko sprejel otroke v času med 20. in 25. oktobrom.

Hkrati poteka tudi usposobitev drugega oddelka vrtca v Fokovcih. Rok za dokončanje del je enak kot za vrtec v Moravskih Toplicah. Po dokončanju tega vrtca bo možno vključiti v varstvo vso najmlajšo generacijo na tem delu Goričkega, kar bo za marsikatero mlado družino velikega pomena. V Fokovcih sta prav tako predvidena dva oddelka, ker pa je po sedanjem vpisu manj otrok, kot so zgornje meje za oddelek, je gotovo, da bodo otroci v vrtcu tudi veliko pridobili.

V bogojinskih oddelkih se število otrok v zadnjem letu ni spremenilo, tako da bo vrtec, ki spada že vrsto let med zelo kvalitetne skupine, gledano širše, v prihodnjem letu predstavljal jedro novega zavoda vrtcev v občini. V Filovcih se je ob vpisu otrok iz Strehovec njihovo število celo povečalo, tako da bo potrebno v prihodnjem letu opraviti nujna rekonstrukcijska dela na objektu in s tem omogočiti sodoben in prijeten vzgojnovarstveni dom otrok in njihovih učiteljic. Martjanski vrtec, ki z ustanovitvijo novega zavoda v občini prehaja iz okvira soboških vrtcev, ostaja po številu otrok približno na ravni iz leta poprej (dva oddelka), vendar pa je ob delnem prehodu naših otrok, ki obiskujejo vrtce v Murski Soboti, pričakovati, da se bo število še povečalo. Sicer pa tudi za ta vrtec velja, da v njem deluje izkušena vzgojiteljska ekipa, ki ji otroke lahko zaupamo v varstvo in vzgojo.

Prosenjakovski vrtec, ki (zaenkrat) ostaja v okviru dvojezične osnovne šole, ima dva oddelka, ki domujeta v prelepo obnovljenem poslopju in si je varstvo in vzgojo otrok v takšnem naravnem okolju možno samo želeti.

Informacije o začetku delovanja novih oddelkov in sami organizaciji zavoda vrtcev, ki so pomembne za starše otrok, je možno dobiti pri gospe Mariji Ivanič, v.d. ravnateljice zavoda vrtcev in pri strokovnih službah uprave občine Moravske Toplice.

Feri CIPOT, župan

SLIKARSKA KOLONIJA MORAVSKE TOPLICE '96

Zadnji teden v septembru (od 22. do 29. septembra 1996) je v Moravskih Toplicah potekala slikarska kolonija, ki jo organizira Protestantsko društvo Primož Trubar s sedežem v Ljubljani v sodelovanju z občino Moravske Toplice.

Te druge (tradicionalne) kolonije se je udeležilo osem slovenskih akademskih slikarjev (Herman Gvardjančič, Štefan, Hauko, Zmago Jeraj, Franc Mesarič, Franc No-

vinc, Vlado Potočnik, Vinko Tušek in Nikolaj Beer, ki je hkrati umetniški vodja kolonije). Priznani umetniki so tedni dni spoznavali posebnosti geografskega in kulturnega okolja občine in Pomurja, dela s kolonije pa bodo predstavljena na razstavi v soboški galeriji (25. oktober 1996) in v občinski dvorani v Moravskih Toplicah (8. februar 1997).

Iz naše preteklosti

Ivan Zelko: REDOVNIKI V SELU IN MURSKI SOBOTI

V cerkvi v Selu na Goričkem je bil zelo star oltar, ki so ga leta 1864 prenesli v Budimpešto. Sedaj je tamkaj v Umetnostnem muzeju. Ta oltar je velika znamenitost naše zgodovine, ker so naslikane na oltarnih slikah v dveh primerih osebe, iz katerih se razpozna, kdo je bival ob nastanku oltarja v Selu in naročil umetniku, da je naslikal oltarne slike.

Vizitacijski zapisnik iz leta 1698 pravi, da je imela cerkva v Selu nekdanji tri oltarje. Pozornost je vzbujal eden izmed stranskih oltarjev (na evangelijski strani), na katerem sta bili podobi Božje Matere Marije z Detetom v naročju in sv. Nikolaj. Bil je zelo star in obenem še izredno lep. To je bil krilni oltar.

Bolj natančno nam pripoveduje o tem oltarju vizitacijski zapisnik iz leta 1756. Pravi, da se je oltar zapiral z dvojnimi vrati. Na notranji strani vratc – na evangelijski strani (na levi) – je spodaj slika: *Sv. trije kralji pridejo počastit Jezusa* – in na isti sliki gleda iz ozadja na Jezusa in sv. tri kralje redovnik-templar, v rdečem plašču in v modro-zelenkasti kapuci, – na drugih vratcih, ki se odpirajo na listno (desno) stran, pa je prav tako na notranji strani – in sicer zgoraj – slika: *Jezusovo rojstvo* – in na isti sliki je naslikan v ozadju redovnik-templar, v rdečem plašču in z modro-zelenkasto kapuco. Na sliki moremo videti, da ta redovnik spi. Ima namreč zaprte oči in je videti mlajši od onega, ki je naslikan ob sv. treh kraljih. Kajti redovnik na sliki sv. treh kraljev pazljivo gleda in je videti starejši. Ima namreč nekoliko sive lase.

Isti vizitacijski zapisnik iz leta 1756 pravi, ko opisuje ta oltar, tudi to-le: »Pripovedujejo, da so to cerkev zgradili templarji, ki so takrat bivali v Soboti, z namenom, da bi mogli maševati, ko so hodili v Selo na oddih. In še je viden kraj – od cerkve na zahod –, kjer so imeli imenovani templarji svojo počitniško rezidenco. Sedaj ta kraj obdeluje župnik kot njivo in je ločen od ostalega župnijskega zemljišča – na višjem terenu – po starodavnem nasipu.«

Vizitatorji so leta 1756 mislili, da je ta oltar tako star kot cerkev – in bi bil torej iz časov, ko so zgradili cerkev v Selu, to je iz 13. stoletja. Toda umetnostni zgodovinarji so dognali, da je oltar nastal med leti 1490–1500.

ZAKAJ IMA REDOVNIK NA OLTARNI SLIKI V SELU RDEČ PLAŠČ?

Vitezi reda ivanovcev so nosili v boju rdeč plašč. Rdeč plašč je bil vojna suknja, ki so jih imeli tisti, ki so se borili za krščanstvo. V Selu je verjetno upodobljen redovnik v rdečem plašču zaradi turške nevarnosti, ki je obstajala v času, ko je nastal krilni oltar, namreč v letih 1490–1500. S tem so hoteli pokazati svojo pripravljenost in dolžnost, boriti se proti Turkom.

Ker je krilni oltar v Selu nastal v letih 1490–1500, to je v času po združitvi vitezov božjega groba z ivanovci leta 1484, je mogoče, da je redovnik v Selu upodobljen v obleki viteza božjega groba. Leta 1868 je izdal papež posebno pismo o vitezi božjega groba in tu pravi, naj bo znamenje (obleka) vitezov božjega groba po stari navadi: na krvavordečem polju (podlagi) večji križ in ob oglih tega križa štirje manjši križi, ki so prav tako na krvavordeči podlagi.

SELO JE BILO V SREDNJEM VEKU SAMOSTOJNA ŽUPNIJA

Po podatkih iz let 1365 in 1366 je jasno, da je bilo Selo samostojna župnija že v 14. stoletju. Vasi, ki so spadale k župniji Selo, so bile: Selo, Fokovci, Čikečka vas, Prosenjakovci, Habronak (Gabrnjak) in ena kmetija iz Vučje gomile. Leta 1366 je bil to kmet Gašper. Zato Selo ni bilo samo kraj oddiha soboških redovnikov, ampak so tukaj stalno bivali redovniki in opravljali dušnopastirsko službo.

Da je bila v Selu župnija, dokazuje župnijsko zemljišče, katerega popis imamo iz let 1627, 1698, 1756 in 1829. Župnija je imela razen orne zemlje, travnikov in gozda še ribnik in mlin. V bližini ribnika in ne v preveliki razdalji od cerkvice v Selu je bil kraj, ki ga imenuje vizitacijski zapisnik iz leta 1627 *Veliki Betlehem*. Vizitacijski zapisnik iz leta 1778 pa imenuje dve zemljiški parceli *Mali Betlehem*. To je zahodno od cerkvice, kot poroča vizitacijski zapisnik iz leta 1756, da so ohranjene na zahodni strani cerkve razvaline bivališča nekdanjih redovnikov.

Ta samostanska zgradba, ki je bila istočasno tudi srednjeveško župnišče, je bila najverjetneje razrušena in požgana ob turških vpadih. Kajti od 17. stoletja naprej in vse do

19. stoletja je bilo novo selansko župnišče pri cerkvi, vzhodno od nje. Prvo župnišče, ki so ga postavili selanski župljani po razrušitvi samostanskega župnišča, je imelo eno sobo (spalnico), kuhinjo, shrambo in hlev (štalo). Vse to je bilo leseno. To župnišče je dotrajalo v začetku 19. stoletja. Zato so zgradili leta 1815 novo župnišče na istem mestu. To župnišče 1815 je imelo dve sobi (spalnici), zidano in obokano kuhinjo, shrambo in hlev (štalo).

Zanimivo je, da je spadala k župniji v Selu zemljiška parcela *Veliki Betlehem* in *Mali Betlehem*. Ali ni to povezano z imenom »*betlehemske redovniki*«, ki naj bi imeli tamkaj svoje bivališče, svoj sedež?

V tej zvezi bodi omenjeno, da so bili stranska veja ivanovcev »*vitezi božjega groba*«, ker je vrhovni mojster ivanovcev nosil tudi naslov *mojstra reda Gospodovega groba*. Mogoče je, tako poroča Oltványi, da je prišlo do tega naslova za papeža Inocenca VIII., ki je leta 1484 združil viteze božjega groba z ivanovci. Vitezi božjega groba so nasledniki jeruzalemskih kanonikov božjega groba in so imeli dolžnost, varovati Božji grob v Jeruzalemu. To navajam zato, ker je bil pri Gradu (v Gornji Lendavi), na južni strani župnijske cerkve, – »*božji grob*« (sepulchrum Christi) kot kapelica, vsekana v hrib, kjer je bila slika in je mogel duhovnik tamkaj tudi maševati. Tako pravi vizitacijski zapisnik iz leta 1698 za župnjo Grad. V Kruplivanu, v graški župniji, je še danes blizu šole grič, ki se imenuje »*Jeruzalem*«.

Ali je izvir tega ledinskega imena v zvezi z vitezi božjega groba, ki bi naj bivali tudi pri Gradu, o tem ni mogoče nič gotovega reči. Res je sicer, da je imel graški župnik svojega podložnega kmeta v Kruplivanu, o katerem govorita vizitacijska zapisnika iz let 1627 in 1829. Tudi prekmurski zgodovinar Jožef Košič piše v knjigi *Zgodbe vogerskega kralstva*, da so bili pri Gradu hospitaliti, to je ivanovci.

Nastanek cerkve v Selu sega v začetek 13. stoletja. V tem času so morali biti redovniki že v Soboti in v Selu.

Bivanje redovnikov-križnikov v Soboti in izpričano za ves čas, ko so bivali v Selu.

(odlomek iz razprave; knjiga študij dr. Ivana Zelka *Zgodovina Prekmurja* je nedavno izšla pri Pomurski založbi)

MESEC ŠPORTA V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

SODELOVALO JE VEČ KOT 400 OSNOVNOŠOLCEV

Tudi naša občina se je zelo uspešno vključila v vseslovensko akcijo Ministrstva za šolstvo in šport – »Mesec športa«.

Tako je bilo na nogometnem igrišču v Selu v petek, 20. septembra, srečanje učencev osnovnih šol občine Moravske Toplice. Ti so se pomerili v krosu, številnih igrah z žogo ter v streljanju z zračno puško.

Na jesenskem občinskem KROSU, ki je bil hkrati tudi izbirni za sestavo občinske reprezentance, ki bo 19. oktobra nastopila na Krosu za pokale Dela v Velenju, je v vseh starostnih skupinah nastopilo čez 400 udeležencev. Največ uspeha so imeli učenci z bogojinske osemletke, ki so sedmim posamičnim zmagam dodali še devet drugih ter enajst tretjih mest. Učenci z Osnovne šole Fokovci so na najvišji stopnički stali šestkrat, z Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci pa trikrat.

Prvouvrščeni v posameznih kategorijah so bili:

- 1. razred - dečki:**
David Novak (OŠ Fokovci)
- 1. razred - deklice:**
Monika Benkovič (OŠ Bogojina)
- 2. razred - dečki:**
Klavdijo Gutman (OŠ Bogojina)
- 2. razred - deklice:**
Jožica Meričnjak (OŠ Bogojina)

- 3. razred - dečki:**
David Horvat (OŠ Fokovci)
- 3. razred - deklice:**
Maja Ivanič (OŠ Bogojina)
- 4. razred - dečki:**
Mitja Horvat (OŠ Fokovci)
- 4. razred - deklice:**
Simona Pocak (DOŠ Prosenjakovci)
- 5. razred - dečki:**
Uroš Gomboc (OŠ Bogojina)
- 5. razred - deklice:**
Darja Moravec (OŠ Bogojina)
- 6. razred - dečki:**
Martin Makari (OŠ Fokovci)
- 6. razred - deklice:**
Andreja Štefko (OŠ Bogojina)
- 7. razred - dečki:**
Zoran Vrtar (OŠ Fokovci)
- 7. razred - deklice:**
Lidija Pocak (DOŠ Prosenjakovci)
- 8. razred - dečki:**
Boštjan Kranjec (DOŠ Prosenjakovci)
- 8. razred - deklice:**
Jasmina Vrtar (OŠ Fokovci)

ČLANI

Štefan Ivanič (OŠ Bogojina)

ČLANICE

Suzana Pocak (Selo)

V Selu je bilo tudi občinsko tekmovanje v **STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO**.

V **ekipni razvrstitvi** so bili najboljši učenci z OŠ Bogojina, druga je bila Dvojezična os-

novna šola Prosenjakovci ter tretja OŠ Fokovci. Med **posamezniki** pa so prva tri mesta pripadla Danielu Šanca (DOŠ Prosenjakovci), Robertu Bruneru (OŠ Bogojina) ter Simonu Malačiču (OŠ Fokovci).

V **TEKMOVALNIH IGRAH - ŠTAFETE** so med **učenci prvih razredov** bili najboljši prvošolčki z OŠ Bogojina, pred DOŠ Prosenjakovci ter OŠ Fokovci; med **učenci drugih razredov** pa OŠ Fokovci, pred OŠ Bogojina in DOŠ Prosenjakovci.

V igri **MED DVEMA OGNJEMA** pa je bil med **učenci 3. in 4. razredov** vrstni red sledeči: 1. OŠ Fokovci, 2. OŠ Tešanovci, 3. OŠ Bogojina, 4. DOŠ Prosenjakovci; med **učenkami 5. in 6. razredov** pa: 1. OŠ Bogojina, 2. OŠ Fokovci, 3. DOŠ Prosenjakovci.

Rezultati **VLEČENJA VRVI, deklice 7. in 8. razredov**: 1. OŠ Fokovci, 2. OŠ Bogojina, 3. DOŠ Prosenjakovci.

NOGOMET, dečki 5. in 6. razredov: 1. OŠ Bogojina, 2. DOŠ Prosenjakovci, 3. OŠ Fokovci ter **dečki 7. in 8. razredov**: 1. DOŠ Prosenjakovci, 2. OŠ Fokovci, 3. OŠ Bogojina.

Prireditev so v sodelovanju z občino Moravske Toplice vzorno pripravili Krajevna skupnost Selo-Fokovci, Osnovna šola Fokovci ter Strelska družina »Strelec« Andrejci.

Geza GRABAR

VAŠKE IGRE

Krajevna skupnost Andrejci je sredi septembra pripravila **1. vaške igre v občini Moravske Toplice**. Udeležba ekip krajevnih skupnosti ni bila pretirano spodbudna – od 14 KS v občini se je iger udeležilo 6 KS s 7 ekipami (KS Selo-Fokovci z dvema vaškima ekipama), ostali udeleženci: Andrejci,

Bogojina, Ivanovci, Noršinci in Sebeborci.

Ekipe so nastopile v devetih disciplinah, v eni igri so lahko dosežene točke podvojile z džokerjem.

Najboljše ekipe so prejele pokale in spominska darila organizatorja, dogajanje pa so s spretnostno vožno popestrili motoristi.

Rezultati:

- Slalom z žogo:**
  1. Andrejci
  2. Selo
  3. Sebeborci
- Prevažanje vode s samokolnico:**
  1. Sebeborci
  2. Andrejci
  3. Selo
- Štafetni tek v vrečah:**
  1. Noršinci
  2. Selo
  3. Bogojina
- Sestavljanje kmečkega voza:**
  1. Ivanovci
  2. Selo in Bogojina
- Žaganje drv:**
  1. Ivanovci
  2. Selo
  3. Bogojina

Skok z mesta:

1. Fokovci
2. Andrejci
3. Noršinci

Luščenje koruze:

1. Noršinci
2. Selo
3. Bogojina

Hoja s hoduljami:

1. Noršinci
2. Andrejci
3. Sebeborci

Vlečenje vrvi:

1. Bogojina
2. Andrejci
3. Fokovci

Končna razvrstitev:

1. Andrejci 50 točk
2. Selo 48 točk
3. Noršinci 46 točk

PROSLAVE

100 LET GD PROSENJAKOVCI

Med prostovoljna gasilska društva, ki so v tem letu proslavila visok jubilej delovanja, sodi tudi PGD Prosenjakovci. Čeprav je bilo v register društev vpisano šele leta 1912, pa dokazi pričajo, da je bilo društvo z 32 člani ustanovljeno leta 1896, prvi predsednik društva pa je bil Mihály Bors. Telega leta so od vaškega odbora prevzeli ročno brizgalno, ki so jo zamenjali z močnejšo leta 1908. Še prej, leta 1900, so zgradili prvi gasilski dom. Prostornejši dom je bil zgrajen leta 1939.

Leta 1950 so nabavili prvo motorno brizgalno, za modernizacijo društva so pomembna 70-ta leta, ko so prevzeli sireno, nabavili motorno brizgalno Ziegler in rabljeno avtociстерno Dodge. Leta 1982 so jo nadomestili z avtociстерno TAM 5500, leto pozneje pa si z dograditvijo objekta zagotovili prostore za hrambo opreme in društveno delovanje. Leta 1988 je društvo nabavilo še orodno vozilo TAM 2001.

Deluje tudi pionirska desetina, v društvo pa je danes vključenih 44 članov.

Ves čas obstoja je društvo skrbelo za izobraževanje svojih članov, tesno sodelovalo z organizacijami na terenu in organiziralo družabno ter kulturno življenje v kraju.

NAJLEPŠE OKENSKO IN BALKONSKO CVETJE

Letos smo se ob Košičevih dnevih odločili, da vzbudimo tekmovalnega duha pri urejanju okenskega in balkonskega cvetja. Ocenjevalna komisija je bila sestavljena iz treh članic: Olga Varga, ing. agr., Martina Kranjec-Vink, dipl. ing. in Anica Petrovič, ing. agr.

Ocenjevanje je bilo opravljeno trikrat, in sicer: 8. junija, 12. julija in 5. avgusta.

Ocenjevanje sta organizirali Kmetijska svetovalna služba Murska Sobota in Turistično društvo Bogojina.

REZULTATI OCENJEVANJA

FILOVCI	1. mesto: Marija IVANIČ	Filovci 43/a
BOGOJINA	1. mesto: Cvetka HORVAT	Bogojina 148
IVANCI	1. mesto: Nada PUHAN	Ivanci 37
BUKOVNICA	1. mesto: Nada GLAVIČ	Bukovnica 12

JEZIKOVNO IZOBRAŽEVANJE NA LJUDSKI UNIVERZI MURSKA SOBOTA

Pomemben del izobraževalne dejavnosti Ljudske univerze Murska Sobota, ki je v preteklem decembru proslavila 35-letnico delovanja, predstavlja jezikovno izobraževanje. Zavedamo se pomena znanja tujih jezikov, tako pri učenju in študiju kot tudi pri zabavi, zato našo ponudbo jezikovnih tečajev neprestano širimo.

Z jezikovnimi tečaji pričnemo že v vrtcu in sicer ponujamo zgodnje učenje nemškega jezika za otroke, stare od pet let naprej. V ta namen smo pripravili posebno barvanko, s pomočjo katere otroci skozi igro in pesem spoznajo in se naučijo osnovnih besed nemškega jezika. Tečaji potekajo na dveh stopnjah, vsako sestavlja 40 enot, ki se izvajajo v 30-minutnih sklopih.

Osnovnošolcem ponujamo učenje nemškega in angleškega jezika. Tečaji potekajo po celem Prekmurju, trajajo pa 30 do 50 ur. Vključitev v tečaj je možna v kateremkoli razredu. Tako si lahko učenci po končani osnovni šoli pridobijo znanje dveh tujih jezikov, saj se enega učijo v šoli, drugega pa pri nas. Tistim, ki jim dela tuji jezik težave v šoli, pa nudimo možnosti dopolnjevanja znanja. Vsem, ki obiskujejo najmanj 300 ur v naših tečajih in si pridobijo solidno znanje, svetujemo opravljanje mednarodnega izpita. V tem šolskem letu na tak izpit iz nemškega jezika pripravljamo dve skupini tečajnikov in eno iz angleškega jezika. V lanskem šolskem letu je bilo v naše tečaje nemškega in angleškega jezika vključenih 773 učencev v 68 skupinah.

Naša ponudba je posebno bogata v jezikovnem izobraževanju za odrasle. Nemški in angleški jezik izvajamo na štirih stopnjah in sicer: začetni, nadaljevalni, izpopolnjevalni in konverzijski. Vsaka stopnja obsega po 100 šolskih ur, ki se izvajajo dvakrat po dve uri.

Letošnja posebna ponudba je izvedba konverzijskega tečaja v obsegu 50 ur s predavateljem, ki prihaja iz tujine in ne obvlada našega jezika.

Ob teh dveh jezikih ponujamo še učenje italijanskega, francoskega, madžarskega, španskega in latinskega jezika na dveh stopnjah, in sicer: začetni in nadaljevalni tečaj po 70 ur.

Vse jezikovne tečaje za odrasle pričnemo

ČETIRTO OCENJEVANJE VIN

Košičevi dnevi že tradicionalno namenjajo mesto in pozornost tudi kulturi vina z željo, da bi širši vinogradniški okoliš občine Moravske Toplice pridelal vrhunska vina, saj možnosti, ki v teh krajih so, to omogočajo. Dokaze za tako trditev najdemo v številnih zlatih odličjih, ki so jih vinogradniki z našega območja prejeli na različnih ocenjevanjih.

Ocenjevanje vin letnika 1995 je bilo 3. junija letos. Ocenjevala jih je priznana komisija enologov Podravskega vinorodnega okoliša: predsednik je bil mag. Anton Vodovnik, ostali člani komisije pa: Jani Gönč iz Ptuja, dipl. inž. Cvetka Sakelsek - Klet Ljutomer, dipl. inž. Nada Rus - Vinska klet Kapela in dipl. inž. Ernest Novak - Živno-rejsko-veterinarski zavod Murska Sobota.

Komisija je bila z vzorci vin zelo zadovoljna, saj je bilo od 43 ocenjenih vin kar 25 takih, ki so dobila zlata odličja, kar pomeni vrhunsko vino.

Po mnenju komisije so bila mešana vina (zursti vina) nadpovprečna, hvalila je tudi laške rizlinge, chardonnaye, renske rizlinge, še posebej pa so bili člani komisije zadovoljni s sauvignoni, saj so jim nekateri dodelili tudi 19 točk in več, kar v praksi pomeni veliko zlato medaljo.

Najbolje ocenjeno vino pa je bilo pozna trgatav sorte chardonnay letnik 1993.

Ocenjevanje sta pripravili Kmetijska svetovalna služba pri ŽVZ Murska Sobota in Turistično društvo Bogojina.

REZULTATI OCENJEVANJA

Priimek in ime pridelovalca	Sorta	Letnik	Kraj vinograda	Ocena
1. Horvat Martin	Zvrst	95	Filovski breg	17,96
2. Horvat Štefan	Zvrst	95	Bogojina	17,78
3. Bojnec Alojz	Zvrst	95	Filovci	17,46
1. Šumak Dejan	Zel. silvanec	95	Bogojina	18,22
1. Puhan Matija	Sauvignon	95	Bogojina	18,68
2. Benkovič Janez, Anica	Sauvignon	95	Bogojina	18,66
1. Mesarič Vanek	Renski rizling	95	Filovci	18,66
2. Puhan Jože	Renski rizling	95	Bogojina	18,54
1. Kociper Martin	Laški rizling	95	Bogojina	18,16
2. Benkovič Janez	Laški rizling	95	Bogojina	18,08
1. Kociper Martin	Kerner	95	Bogojina	18,46
2. Šumak Dejan	Kerner	95	Bogojina	18,28
1. Puhan Jože	Chardonnay	93	Bogojina	18,75
1. Puhan Jože	Chardonnay	95	Bogojina	18,48
2. Puhan Martin	Chardonnay	95	Lipje	18,42
1. Puhan Štefan	Beli pinot	95	Bogojina	18,60
2. Puhan Franc	Beli pinot	95	Trnaski breg	18,40
1. Trajbarič Peter	Modra frankinja	95	Filovci	17,12

konec oktobra oz. v novembru, z njimi pa zaključimo v aprilu prihodnje leto.

Pri učenju tujih jezikov uporabljamo sodobno literaturo in avdiovizualna sredstva. Tečaji potekajo v manjših skupinah (od 12 do 15 udeležencev). Ker se vključujejo tisti, ki želijo pridobiti čimveč znanja, je vzdušje izredno ustvarjalno.

Morda smo vam prebudili željo po znanju katerega od tujih jezikov ali po obnovitvi nekoliko pozabljenega. Prijazno vas pričakujemo na Ljudski univerzi Murska Sobota, Slomškova 33 (nasproti avtobusne postaje), tel. 32 641, vsak delovnik od 7.00 do 18.00 ure, kjer vam bomo z veseljem predstavili še druge informacije o naših izobraževalnih aktivnostih.

Lilijana GROF

LOTO

V MORAVSKIH TOPLICAH

V kratkem bo v Turistični pisarni, ki deluje v občinski stavbi, odprto vplačilno mesto Loterije Slovenije.

Igralci lota, športne napovedi in drugih iger na srečo - vabljeni.

Ljudska univerza Murska Sobota bo za vse ljubitelje ročnih del iz naše občine v sredi novembra pričela s tečajem

MOJE DARILO - IZDELEK IZ SVILE.

Več o tečaju boste izvedele na Upravi občine Moravske Toplice pri Martini VINK KRANJEC (tel. 48-765 ali 48-820), kjer se boste tudi prijavili.

VINOGRADNIKI!

Če nameravate v letu 1997 zasaditi ali obnoviti vinograd, se do konca oktobra 1996 oglasite na Kmetijski svetovalni službi za Pomurje, tel. 31-430, inž. Ernest NOVAK.

Informativni list *Lipnica* izdaja občina Moravske Toplice, zanjo odgovarja Franc Cipot, župan • uredil: Ludvik Sočič • grafična priprava: Atelje Antolin • tisk: Tiskarna Klar, oktober 1996. Lipnica ni naprodaj - vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu občine, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice, tel.: (069) 48-765 ali 48-820.